

§ LÁHKA ADDÁ RIVTTIID NAŠUVNNALAŠ UNNITLOGUIDE

Ođđajagimánu 1.s beaivvi 2010 fápmuduvvui Ruotas láhka unnitloguid ja unnitlogugielaid birra. Lága golbma vuodđodoarjjaparagráfa addet nášuvnnalaš unnitloguide rievtti diediheapmái, kultuvra ja giellasuoji ja rievtti oassálastimii ja váikkuheapmái.

§3 Hálldahuseiseválddit galget go dárbašuvvo heivvoláš vuogi mielde juohkit dieđuid našuvnnalaš unnitloguide sin rivttiid birra dán lága mielde.

§4 Giellalágas (2009:600) almmuhuvvo ahte stáhtas ja gielddain lea sierra ovddasvástádus suddjet ja ovddidit našuvnnalaš unnitlogugielaid. Stáhta ja gielddat galget maid muđui ovddidit našuvnnalaš unnitloguid vejolašvuodaid doalahit ja ovdánahttit kultuvraset Ruotas. Mánáid ovdáneapmi kultuvrralaš identitehtas ja geavaheapmi iežas unnitlogugielas galgá erenoamážit ovddiduvvot.

§5 Hálldahuseiseválddit galget addit našuvnnalaš unnitloguide vejolašvuoda váikkuheapmái jearaldagain mat gusket sidjiide ja nu guhkás go lea vejolaš ráđđadallat unnitloguid ovddasteddiiguiin dakkár jearaldagain.

3 OASSEULBMILA NAŠUVNNALAŠ UNNITLOGUIDE

Ráđđehusa ulbmil unnitlogupoliikkain lea addit suoji našuvnnalaš unnitloguide, nannet sin vejolašvuodaid váikkuheapmái ja doarjut historjjálaš unnitlogugielaid vai bissot ealligellan.

1 VEALAHEAPMI JA OLGGUŠTEAPMI
Vealaheapmi, olggušeapmi ja goksu olbmuin geat gullojut našuvnnalaš unnitloguide galgá vuostilduvvot. Sis galget leat seamma mótolašvuodat go iežáin oassálastit servodateallimis.

2 VÁIKKUHEAPMI JA OASSÁLASTIN
Našuvnnalaš unnitloguid mótolašvuodat váikkuheapmái ja oassálastimii galgá nannet, earret iežá galget eiseválddit ráđđidit singuin. Unnitlogut galget duodain beassat váikkuhit jearaldagain mat gusket sidjiide.

3 GIELLA JA KULTUVRRALAŠ IEŠDOVDU
Našuvnnalaš unnitloguid gielat ja kultuvrat galget suddjejuvvot ja ovddiduvvot. Olmmoš gii gullo našuvnnalaš unnitlohkui galgá sáhttít oahppat ja geavahit eatnigielas ja ovddidit iežas kultuvrralaš iešdovddu. Našuvnnalaš unnitlogugielat galget leat ealligellan Ruotas.

5 NAŠUVNNALAŠ UNNITLOGU RUOTAS

Ruotta lea álu leamas máŋgagielat ja máŋgakultuvrralaš. Sápmelačcat, suopmelačcat, durdnosleagilačcat, romerat ja judalačcat leat gávdnon riikkas hirbmat guhkes áiggi. Sin gielat ja kultuvrat leat osit ruota servodagas ja min oktasaš kulturábi.

SÁMIT: Leat sullii 20 000–35 000 sámi Ruotas geat ságastit sierra sámigielat varietehtaid. Sápmelačcat leat maiddai eamiálbmogat.

RUOTASUOPMELAČČAT: Leat sullii 450 000–600 000 ruotasuopmelačča Ruotas. Eatnasat orrot Stockholm–Mälardalena guovllus. Unnitlogugiella lea suomagiella.

DURDNOSLEAGILAČČAT: Leat sullii 50 000 durdnosleagilačča Ruotas geain eatnasat orrot Norrbottenis. Unnitlogugiella gohčoduvvo meänkielin.

ROMERAT: Leat sullii 50 000–100 000 romera Ruotas geat orrot miehtá riikka. Unnitlogugiellan leat sierra varietehtat romani chibas.

JUDALAČČAT: Leat sullii 20 000–25 000 judalaččat geat orrot Ruotas. Unnitlogugiella lea jiddisch.

Muhtin gielat Eurohpá-gárttas

Ruota unnitlogupoliikka duogáš lea Eurohpárádi bargu olmmošlaš rivttiiguin ja unnitloguáššiin. Riikkalaš unnitlogut ja riikaguovlulaš-dahje unnitlogugielat leat mánjggain riikkain Eurohpás. Dás oaidnit muhtin riikkaid ja gielaid.

STUORA BRITANNIA

- Korn-giella
- Iris-giella
- Mans-giella
- Vuolit-skohtalašgiella
- Skohtalaš-gaelikgiella
- Ulster-skohtalašgiella
- Kymri-giella (valesgielat)

DÁNMÁRKU

- Duiskagiella

HOLLÁNDA

- Friis-giella
- Limburgisko-giella
- Vuolit-saksalašgiella
- Romani
- Jiddisch

ESPÁNNJA

- Arabia-giella
- Aragoagiella
- Aranea-giella
- Asturia-giella/ Bable
- Baskia-giella
- Berbera giella
- Katalunia giella
- Galicia-giella
- Portugisia-giella
- Valencia-giella

NORGA

- Kvenagiella
- Romani
- Sámigiella

RUOTTA

- Sámigiella
- Suomagiella
- Meänkieli
- Romani chib
- Jiddisch

SUOPMA

- Romani
- Ruoššagiella
- Sámigiella

- Ruotagiella
- Tartariagiella
- Jiddisch
- Karelagiella

DUISKA

- Dánskagiella
- Vuolit-duiskagiella
- Vuolit-sorbiagiella
- Davvi-frisiagiella

- Romani
- Saterfrisiagiella
- Allasorbiagiella

UNGÁR

- Armenia-giella
- Beasa
- Bulgaria-giella
- Kroati-giella
- Duiskagiella
- Greikagiella
- Polska-giella

- Romania-giella
- Romani
- Rusina-giella/ Rutena-giella
- Serbia-giella
- Slovakia-giella
- Slovenia-giella
- Ukraina-giella

ROMANIA

- Albania-giella
- Armenia-giella
- Bulgaria-giella
- Kroati-giella
- Čeakkaga-giella
- Duiska-giella
- Greika-giella
- Ungáragiella
- Italia-giella
- Makedonia-giella
- Polska-giella

- Romani
- Ruošša-giella
- Rusina-giella/Rutena-giella
- Serbia-giella
- Slovakia-giella
- Tartaria-giella
- Durka-giella
- Ukraina-giella
- Jiddisch